

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

248348

ประสบการณ์การปฏิบัติงานของพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยโรคไขข้อใหญ่ที่ตามทันผู้ป่วยใหม่ 2009

นางศิริพร บุญชาติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

600253355

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

248348

ประสบการณ์การปฏิบัติงานของพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยโรคไข้วัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009

นางศิริพร บุญชาติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาบริหารการพยาบาล

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5 1 7 7 6 0 4 3 3 6

EXPERIENCE OF NURSES IN CARING FOR PATIENTS
WITH INFLUENZA A H1N1

Mrs. Siriporn Boonchalee

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science Program in Nursing Administration

Faculty of Nursing

Chulalongkorn University

Academic Year 2010

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ประสบการณ์การปฏิบัติงานของพยาบาลในการดูแลผู้ป่วย
โรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009

โดย

นางศิริพร บุญชาติ

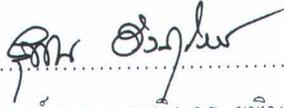
สาขาวิชา

การบริหารการพยาบาล

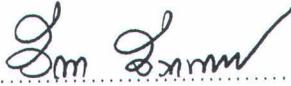
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

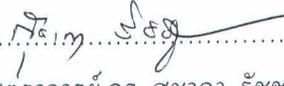
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา รัชชกุล

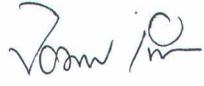
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารการพยาบาล

..... คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ร.ต.อ. หญิง ดร. ยูพิน อังสุโรจน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.วิณา จีระแพทย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา รัชชกุล)

..... กรรมการนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. จอนสะจง เพ็งจาด)

ศิริพร บุญชาติ: ประสบการณ์การปฏิบัติงานของพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 (EXPERIENCE OF NURSES IN CARING FOR PATIENTS WITH INFLUENZA A H1N1) อ.ที่ปริกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา รัชชกุล, 162 หน้า.

248348

จากการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 ซึ่งเป็นโรคอุบัติใหม่ที่เกิดขึ้นไปทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทยส่งผลกระทบต่อสุขภาพประชาชน และการสาธารณสุข รวมทั้งเศรษฐกิจของประเทศอย่างประมาณค่าไม่ได้ อีกทั้งการระบาดในครั้งนี้พบผู้ติดเชื้อเป็นบุคลากรทางการแพทย์จำนวนมาก

การวิจัยเชิงคุณภาพนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความหมายและประสบการณ์การปฏิบัติงานของพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth interview) จากพยาบาลวิชาชีพมีประสบการณ์ในการดูแลผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 จำนวน 16 คน เครื่องมือคือแนวคำถามในการสัมภาษณ์และตัวผู้วิจัย วิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการของ Colaizzi (1978)

ผลการศึกษา พบว่า ความหมายตามการรับรู้ของพยาบาลที่ปฏิบัติงานในการดูแลผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 แบ่งได้เป็น 3 ประเด็น คือ การทำงานที่ต้องใช้ทักษะป้องกันการติดเชื้อ การทำงานบนความเสี่ยงกับคนไข้โรคติดเชื้อ และเป็นประสบการณ์การทำงานที่ใช้ทักษะเฉพาะทาง

ผลการศึกษาเกี่ยวกับประสบการณ์การปฏิบัติงานของพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 คือ พยาบาลเกิดความรู้สึกกลัวและเครียดต่อภาวะเสี่ยงต่อการติดเชื้อจากการปฏิบัติงาน ซึ่งการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิบัติงานจะทำให้ความรู้สึกกลัวและเครียดลดลง สำหรับประสบการณ์ด้านการปฏิบัติงานของพยาบาลคือ ให้การดูแลและรักษาพยาบาลตามสภาพปัญหาของผู้ป่วย ใช้ทักษะการประสานงานเพื่อการดูแลผู้ป่วยที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้พยาบาลต้องมีการป้องกันตนเองไม่ให้ติดเชื้อจากการปฏิบัติงาน โดย 1) วางแผนการพยาบาลผู้ป่วยอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น 2) การดูแลตนเองให้แข็งแรง และ 3) หลีกเลี่ยง 3 ประการในการป้องกันการติดเชื้อขณะปฏิบัติงานคือ การเตือนสติตนเอง ต้องป้องกันทุกครั้งเมื่อสัมผัสผู้ป่วย และป้องกันตนเองแพร่เชื้อหลังปฏิบัติงาน

ผลการศึกษายังพบว่าพยาบาลที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 ปฏิบัติงานของตนด้วยจิตสำนึกต่อความหน้าที่ของพยาบาล โดยไม่ได้คำนึงถึงค่าตอบแทน และสิ่งจูงใจที่ทำให้เกิดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน คือความประทับใจที่หัวหน้าหอผู้ป่วยคอยช่วยเหลือด้านภาระงานอย่างเข้าใจ และให้คำปรึกษา

การวิจัยในครั้งนี้ทำให้เข้าใจการรับรู้ประสบการณ์การปฏิบัติงานของพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 ได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น ความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ดังกล่าว สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในองค์กรของพยาบาลวิชาชีพ เพื่อพัฒนาแนวทางการปฏิบัติงานในการดูแลผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 ซึ่งจัดได้ว่าเป็นโรคอุบัติใหม่ที่เกิดขึ้นและแพร่ระบาดอย่างรวดเร็ว และเหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย

สาขาวิชา.....การบริหารการพยาบาล.....ลายมือชื่อนิติศ..... ๒๗/๗/๒๕๕๓
ปีการศึกษา...2553.....ลายมือชื่อ อ.ที่ปริกษาวิทยานิพนธ์หลัก..... ธีระกานต์ ธีระกุล

5177604336 : MAJOR NURSING ADMINISTRATION

KEYWORDS : EXPERIENCES / INFLUENZA A H1N1 2009 / PROFESSIONAL NURSES

SIRIPORN BOONCHALEE: EXPERIENCE OF NURSES IN CARING

FOR PATIENTS WITH INFLUENZA A H1N1 THESIS ADVISOR : ASST. PROF,

SUCHADA RATCHUKUL, Ed.D., 162 pp.

248348

The spread of influenza A H1N1, a new emerging disease which is occurring all over the world including Thailand, has major impacts on people health, public health, and economic cost. It found that a lot of healthcare professions were infected.

The purpose of this study was to explore meaning and working experiences of nurses who were caring for patients with influenza A H1N1. Study participants were sixteen nurses who had an experience in caring for influenza A H1N1 patients. The in-depth interview was used for data collection, and the Colaizzi's method was used for data analysis.

The results showed that there were three meaning from the data: working with protection themselves from infection disease, working with the risk regarding infected patients, and having experience in special skill working.

The results indicated that experience of nurses in caring for patients with influenza A H1N1 were fear and stress of risk of infection which can be reduced by preparing for work readiness. The working experiences included providing nursing care based on patient's problems, and using coordinating skill to enhance effective care. Nurses prevented themselves from infection by 1) undertaking effective nursing care plan; 2) making themselves healthy; 3) having three rules for prevention of infection which were reminding themselves, prevention infection during patient's contact, and prevention the spread of infection post patient's contact.

In addition, the results pointed out that nurses working in influenza A H1N1 wards, worked with a sense of nursing mind regardless of any incentive. The motivation for moral and encouragement was impression on supporting and consulting from the head nurses.

Results of this study provide more understanding of working experience of nurses who were caring for patients with influenza A H1N1. Results of this can be used to guide the development of the effectiveness and efficiency nursing service in Thailand.

Field of Study : Nursing Administration.....
Academic Year : 2010.....

Student's Signature : Siriporn B.
Advisor's Signature : Suchada Ratchukul

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา รัชชกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาเสียสละเวลาดูแลเอาใจใส่ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ให้ข้อคิดเห็น และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอื้ออาทร ตลอดจนเป็นแรงกระตุ้นและให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.วิณา จีระแพทย์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.จอนพะจง เพ็งจาด กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำและ ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

กราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และประสบการณ์ตลอดระยะเวลาที่ได้ศึกษา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและจดจำไว้ในใจตลอดไป อีกทั้งขอบพระคุณคณะพยาบาลศาสตร์และบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้การสนับสนุนทุนอุดหนุนการศึกษาสำหรับนักวิจัยรุ่นเยาว์ในการวิจัยซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์อย่างสูงในการศึกษาครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาลและฝ่ายการพยาบาลที่กรุณาให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนขอขอบคุณหัวหน้าหอผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 ที่ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลและได้กรุณาให้ความร่วมมือและผู้ให้ข้อมูลทุกท่านที่กรุณาเสียสละเวลาส่วนตัวและให้สัมภาษณ์ด้วยความเต็มใจ

คุณค่าและประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้ คุณพ่ออันเป็นที่รักและระลึกถึงท่านอยู่เสมอ และคุณแม่รวมทั้งสามิและลูกผู้เป็นที่รัก ซึ่งคอยช่วยเหลือเป็นกำลังใจเสมอมา ขอขอบคุณ คุณรัตนาภรณ์ แซ่มเย็น คุณศรีรัตน์ ทรงศิริ ผู้ที่ให้โอกาสและเป็นกำลังใจให้มีวันนี้ได้ ขอขอบคุณ พี่ ๆ น้อง ๆ ที่ทำงานที่ต้องรับภาระงานที่มากขึ้นตลอดเวลาที่ผู้วิจัยมาศึกษา และขอบคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ที่ไม่อาจเอ่ยนามได้หมดสำหรับคำแนะนำและกำลังใจที่มอบให้เสมอมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
คำถามการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
โรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009.....	9
การปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ.....	31
แนวคิดทฤษฎีความปลอดภัยในการทำงาน.....	45
ทฤษฎีแรงจูงใจในการทำงาน.....	54
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	69
แนวคิดเบื้องต้น.....	74
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	76
พื้นที่ศึกษา.....	76
ผู้ให้ข้อมูล.....	77
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	78
การพิทักษ์สิทธิ์ผู้ให้ข้อมูล.....	79
ขั้นตอนเก็บรวบรวมข้อมูล.....	80
ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล.....	82
ปัญหาและอุปสรรคในการเก็บข้อมูล.....	82

บทที่	หน้า
การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของการวิจัย.....	83
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	84
4 ผลการศึกษา.....	86
5 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย.....	124
สรุปผลการวิจัย.....	124
อภิปรายผลการวิจัย.....	127
ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้.....	131
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	132
รายการอ้างอิง.....	133
ภาคผนวก.....	144
ภาคผนวก ก ประมวลคำศัพท์.....	145
ภาคผนวก ข แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์	149
ภาคผนวก ค ตารางแสดงรายละเอียดของผู้ให้ข้อมูล.....	160
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	162

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1. แสดงรายละเอียดของผู้ให้ข้อมูล.....	161
---------------------------------------	-----